

El Lèxic del ballador (19)

per Ives Gras

19 – SET SALTS, i altres salts

Els “set salts”, que tots ballem, són tradicionals al Bearn (o Biarn) a Occitània així com a la part del País Basc de l'estat francès.

Pertanyien a una família de danses anomenades “Sauts” o “Jauzi”. Totes són danses en cercle però els balladors no s'hi donen mai la ma. D'aquesta família sentiràs a parlar de “Set Sauts”, “Mariana”, “Dus”, “la Craba”, i moltes altres si ets al Bearn, o de “Zaspi Jauziac”, “Aitzina pika”, “Hegi”, “Ahuntza” (etc.) si ets al País Basc.

Una particularitat evident d'aquest gènere és que et trobes a ballar sol (sense contacte directe, físic, amb ningú) però dins una rotllana, és a dir en relació permanent amb el grup de balladors. És una experiència molt allunyada d'una jota, d'un cercle circassià o d'una masurca...

Els Biarnesos (doncs occitans) parlen tradicionalment de “sauts bascs”. Els documents més antics també. La distribució geogràfica del repertori i la seva densitat desigual segons els llocs semblen també afavorir la hipòtesi d'un origen basc. Fixeu-vos que dic “semblen”...

Ara una pregunta: el nom de “saut” ven del basc o del francès? “De *saut* o de *jauzi* (que té el mateix sentit) quin va aparèixer primer?”¹ No hi ha pas cap resposta segura. Si és *jauzi* (que vol dir “salt” en basc us ho recordo) podem pensar que el nom de la dansa prové del seu estil saltejant. Però si és *saut* la incertesa és més gran perquè dins una zona una mica més extensa aquesta paraula significa més generalment “dansa”, “ball”.

Al final, com sovint, si coneixem bastant bé la dansa és molt més complicat poder-ne explicar molt dels seus orígens.

Una altra cosa: si us trobeu a passar per la zona on es balla tradicionalment hi ha fortes probabilitats que veieu algun ballador fer passos molt complexes, dins l'estil de la dansa clàssica. És normal. No penseu que aquest no s'hi coneix o que el que fa no és tradicional. Si que ho és. Però potser en parlem un altre dia... Un dia on tindreu l'energia vital al màxim perquè aquests virtuoses de la dansa us deixen boca badada!

---

¹ Jean-Michel GUILCHER, *La tradition de danse en Béarn et Pays Basque français*, Paris, Maison des Sciences de l'Homme, 1984